

Dr. Janko Pihlar,

specialist za notranje bolezni, ordinira ob delavnikih od 9 do 11 in od 14 do 16, ob nedeljah in praznikih od 9 do 11.

MARIBOR, Prešernova ulica 2.

Požari

Na hlevu posestnice Matilde Koban na Zgornji Poiskavi je še iz neugotovljenega vzroka nastal ogenj. Plameni so uničili gospodarsko poslopje in hleve. Povzročena škoda je precejšnja.

Dva vloma v noči na Novo leto. V Mariboru sta bila izvršena v noči na Novo leto dva vloma. V Pipuševi ulici je odnesel vlomilec iz Rižnarjevega stanovanja 1500 din gotovine, iz stanovanja Uršule Močnikove na Pristanu pa 1800 din gotovine ter vložno knjižico na 700 din.

Za praznike okradeni. Na Murskem polju se že dolgo časa ponavljajo vlomi. Ob praznikih so tatovi prišli, ko so bili domači že pri počitku, skozi okno pri Senčarjevih v Lukavcih. Odnesli so perilo in obutev. Dalje so odnesli posestniku Mihaelu Belecju iz Noršinc štiri moške obleke, večje število moških srajc, lovsko puško, samokres, dežnik, dva para ženskih čevljev itd. V sosednji sobi speča gospodar in gospodinja tatov nista slišala, zato sta pa bila zjutraj tembolj začudena, ko nista imela kaj obleči. Tatovi so poskušali vlomiti tudi drugod, vendar so jih prepodili. Vlomilcev zaenkrat še niso odkrili, morda se bodo izdali s prodajo ukradene obleke, pri čemer naj pomaga vsak, kateremu bo kdo ponujal kako obleko v prodajo.

Volovski tat prijet. Iz Nasove poročajo že dalje časa je izginjala goveja živina iz hlevov. V Lešnanah je bila ukradena krava, prav tako na ščavnici, Aleksu Pfeiler ob nasovsko-jankovski meji pa je bil odveden vol. Orožniki iz Apač so ujeli tatu, ki je ukradel vola, in ga izročili sodišču.

Vojak aretiral nevarnega vlomilca. V bližini Šmitove vile na Bledu stoji vojaška straža. Neki moški je prišel preblizu stanovanjskemu prostoru. Vojak ga je aretiral. Straža je aretiranca izročila orožnikom, ki so v njem odkrili nevarnega člana mednarodne vlomilske tope 26 letnega Franca Osojnika, doma iz Rogoznice pri Ptujju, v zadnjem času se je pa potepal po Gradcu in Dunaju, kjer ima sorodnike. Po ostrem zaslišanju je priznal, da je v družbi dveh sotrudnikov: Franca Novaka in Karla Mayer, vlomil v noči na 30. avgust v podružnico ljubljanske tvrdke A. Božič, trgovino z zlatino in urami na Bledu, kjer so odnesli zlatnine, dragih kamnov in ur v vrednosti nad 100.000 dinarjev. Prav tako so vlomili v banovo vilo »Zlatorog« na Bledu, v vilo »Sv. Štefan« in še v druge vile. Sedaj je nameraval vlomiti v samotno Šmitovo vilo, pa ga je prej aretiral vojak. Ukradeno blago so lopovi prodali na Dunaju.

Sodišču oddan nepošten hlapec. Trgovca Lamprehta v Ružah pri Mariboru je oškodoval v teku

lanskega leta hlapec Anton Širec za 4500 din. Nepošten hlapec je bil aretiran in predan sodišču. Obsojen na 12 let. Lani 17. maja je ustrelil v Lazah pri Slogonskem v župniji Kapele pri Brežicah 58 letni preužitkar Franc Stergar s Slogonskega 38 letno Rozalijo Radanovičovo, da je obležala mrtva na njivi. Vzrok strašnega dejanja so bili prepiri radi pota. Obtoženi je dejanje priznal z izgovorom, da je bilo zagrešeno v veliki razburjenosti. Stergar je bil v Celju 3. januarja obsojen na 12 let robije, na poravnavo sodnih stroškov in na plačilo povprečnine 800 din.

Po svetu

Roosevelt tolmači ameriško stališče v sedanji vojni

Zadnje nedeljo lanskega leta ponoči je imel predsednik Roosevelt po radiu govor ameriškega ljudstvu. Glavne misli tega dolgo pričakovanega govora so te: Nikoli poprej od davnih časov do danes ameriška omika ni bila v tolikšni meri ogrožena kot sedaj. Dve evropski državi in en azijski narod so se združili v boj zoper Zedinjene države. Če bo Anglija poražena, bodo osi nadzirale Evropo, Afriko, Azijo,

Avstralijo in vsa obširna morja. Zato ni pretirano, če rečemo, da bi tedaj vsi Amerikanci živeli pod žrelom topa, ki bi bil napolnjen tako z vojaškimi, kakor tudi z gospodarskimi eksplozivnimi naboji. Ne zapirajmo si oči pred nedvoumnim dejstvom, da se nahaja nevarnost že pred našimi vrati. Zedinjene države ne bodo odnehale od sklepa, da podpirajo Veliko Britanijo (Anglijo). Noben diktator niti nobena diktatorska sestava ne bo z nikakršnimi grožnjami omajala te naše odločnosti. Jaz verujem, je rekel Roosevelt, da državi osi te vojne ne bosta dobili. To svoje prepričanje opiram na najnovejši in najboljša poročila. Treba pa je Angliji hitra noč. Evropski narodi, ki se bore, da bi se ohranili, ne zahtevajo od nas, da bi se zanje borili. Ni nobenih prošenj, da bi se poslal kak ameriški vojaški ekspedicijski zbor v Evropo. Prav tako ne obstoji pri nobenem članu ameriške vlade namera, da bi se kak vojaški ekspedicijski zbor res tudi poslal. Evropski narodi prosijo za hrano in za sredstva za vojno, za strelivo, za letala, tanke, topove in ladje. Vse, kar je potrebno, moramo poslati v zadostnih količinah in hitro. Roosevelt je naslovil nujen poziv na lastnike industrijskih podjetij, na ravnatelje tovarn in na delavce, naj storijo vse, kar morejo in kar je njihova dolžnost, da se bo brez zamude čim hitreje izdelalo potrebno orožje in strelivo.

Ob 50 letnici smrti so odkrili v Marburgu v Nemčiji spomenik Emilu Behringu, odkritelju zdravila (seruma) zoper davico

prišla dva moška, po lovsko opravljena, ostro sta pogledala dekle in starejši od njiju je rekel osorno:

»Dečla, resnico povej in ne napleti se nama!«

Julka je od jeze zardela.

»Jaz se z vama sploh nimam kaj meniti,« je odgovorila odločno.

»Pa midva s teboj,« jo je zavrnil lovec; »povej, ali si videla onega lumpa, ki je tu spodaj čez graben skočil? Da, videla si ga in si z njim govorila.«

»In kaj bi bilo, če bi bila res z njim govorila?«

»Tedaj nama moraš povedati, kdo je bil.«

»Jaz nisem vajina špijonka. Jaz ga vama ne bom izdala.«

»Ta lump je divji lovec. To je nevaren človek.«

»Mene to nič ne briga.«

»Vsak poštenjak je dolžen pomagati, da pride zločinec pravici v roke.«

»O kakem zločinu ne vem jaz nič.«

»Obstrelil je lovca.«

»Vi ste tudi nanj streljali, pa ne le enkrat, gotovo dvajsetkrat. Na srečo nič ne zadenete. Kakor zajca ste ga podili. Sram vas bodi!«

»A tako! Ti si z njim spletena.«

»Jaz se z divjimi lovci ne spletam. Ali če vas gre dvajsetkrat nad enega in ga v smrt gonite, to je sramota. S takimi ljudmi jaz sploh ne govorim.«

»Se ti bo jezik že še razvezal. Če ne poveš, kdo je bil, te damo žandarjem, da te zaprejo.«

»Glejte, da vas ne zaprejo,« je vzkripelo dekle. »Moj oče so podkrajški župan. Če jim povem, kako ste se me lotili, si lahko kaj učakate.«

»A tako, tvoj oče je župan?« je dejal lovec zdaj bolj mirno. »Torej župan, uradna oseba bi rekel. Tedaj si še bolj dolžna, da nam pomagaš, ko iščemo lumpa.«

»Jaz nisem nič dolžna, da bi vam bila za žandarja. Od mene ne izveste nič.«

»Viš, saj vse skrivanje nič ne pomaga,« je spregovoril drugi lovec. »Mi ga že poznamo. Mrkačev Luka je. Postava je njegova in obleka tudi. Ali še tajiš?«

»Če ga poznate, kaj pa še hočete?« je dejala porogljivo. »Potem vam moje pričevanje ni potrebno pa me pustite na miru!«

S temi besedami jim je ponosno obrnila hrbet in je odšla proti pastirskim stanom.

Lovca sta se spogledala. Jezno je zagondral starejši:

»Vsi držijo vkup. Ves Podkraj je gnezdo divjih lovcev.«

2.

Bilo je štirinajst dni pozneje, neke nedelje popoldan. V gostilni pri Repniku v Podkreju je sedelo kakih petnajst moških okoli čudnega človečeta. Bil je to moški med štiridesetimi in petdesetimi leti, čokate postave, z veliko

svojo zaročenko in bil radi tega obsojen na smrt. Ameriške ženske so radi tega vsevprek hvalile Lincolnovo dobroščnost. Neko žensko društvo je celo poslalo odposlanstvo k predsedniku, da se mu zahvali. Lincoln je z nasmehom poslušal zahvalo, nato pa je dejal: »Upajmo, da mladeniču čez leto dni ne bo žal, ker sem ga pomilostil!«

Leteče bolnišnice in moderna vojna. Ko je bila vojna v Gran Chacu v Južni Ameriki, so se prvič pojavila sanitetna letala kot letče bolnišnice. Kasneje so jih uporabljali v španski državljanski vojni in na Poljskem. Zdaj ima nemško letalstvo poseben zračni oddelek za sanitetno službo. Velika Junkerova letala so izpremenjena v majhne lazarete.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt mariborskega trgovca. V Mariboru na Koroški cesti je 3. januarja umrl 65 letni veletrgovec Leopold Gusei. S pridnostjo in trgovsko umnostjo ter poštenostjo je razširil v povojnih letih svojo špecerijsko trgovino na Koroški cesti v občeznato velepodjetje, ki je zalagalo z blagom trgovce po Dravski dolini. Rajni je bil dobra duša, ki je imel odprto srce in roko za reveže. Zapustil je ženo z dvema otročičema. Blagopokojnemu bodi ohranjen časten spomin — žalujoči rodini pa naše sožalje!

Zadnja pot uglednega posestnika na Pobrežju pri Mariboru. Dne 29. decembra je umrl pri nas obče spoštovani in ugledni posestnik Smirmaul Jožef. Rajni je bil zelo umen gospodar in je imel svoje posestvo vzorno urejeno. Za vse, ki so se zatekli k njemu po nasvete ali prosili kaj drugega, je bil prava dobričina. Z ženo, ki je prav tako dobrasrčna kot on, je vzgojil svojo številno družino v strogo katoliškem duhu. Njegovi sinovi sodelujejo pri Fantovskem odseku in Prosvetnem društvu že od vsega početka, hčerke pa pri Marijinih družbenkah. V njegovo hišo so prihajali samo katoliški časopisi. Sovražnika na Pobrežju radi svojega blagega značaja gotovo ni imel. Nepregledne vrste mož in žena so ga na starega leta dan spremljale iz hiše žalosti k zadnjemu počitku. Prihitieli so številni gasilci, katerih velik podpornik je bil, magdalenski svečarji z novo zastavo, člani FO v krojih so tvorili častno stražo, člani Prosvetnega društva, Krščanska ženska zveza z zastavo, zastopniki občinskega odbora z županom na čelu in še mnogi drugi. Pet gg.

duhovnikov ga je spremljalo na zadnji poti, ob grobu pa se je od rajnika poslovil g. dr. Meško, ki je vodil tudi pogrebne obrede. Z v srce segajočimi besedami se mu je zahvalil za vsa njegova dobra dela, predvsem v odboru za zidanje nove župne cerkve sv. Magdalene. Njegovi preostali, ki žalujejo za rajnim, bodo našli tolažbo v presv. Srcu Jezusovem, kateremu je bila njegova hiša posvečena. Ko so pevci odpeli žalostinke, se pogrebci dolgo niso razšli, saj ni mogoče verjeti, da je ugasnila sveča življenja možu, ki je bil tako močne narave in katerega smo vsi tako zelo cenili in spoštovali. Naj bo rajnemu Smirmaulu domača zemlja lahka — preostalom pa naše sožalje! — 200 din za novo bogoslovje namesto cvetja na grob pokojnega g. Jožeta Smirmaula sta darovala Josip in Elizabeta Purgaj.

Smrt blagega očeta. Po kratki bolezni je umrl blagi oče Anton Voglar, dolgoletni mizar na Meljskem hribu pri Mariboru. Pokojni je bil dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja« in dober krščanski mož. Naj mu sveti večna luč — preostalom sorodnikom, predvsem ženi in otrokom, pa naše sožalje!

Smrtna primerja v št. Janžu na Dravskem polju. Smrt je pokosila vrlo mater petih še ne preskrbljenih otrok v cvetu let. V 30. letu je umrla v splošni bolnišnici v Mariboru Marija Sagadin, roj. Pesek, posestnica v Prepolah. — Nadalje je pokosila tudi 60 letno Marijo Pesek, posestnico prav tako v Prepolah. Poslednja zapuščila troje otrok, obe pa žalujočega moža. Bil sta obe vzorni krščanski ženi in materi ter upamo, da

GOSPODINJE, ŽENE IN DEKLETA,

Vaš list je

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

UPRAVA MARIBOR,
KOROŠKA CESTA 5

je Bog njuna dobra dela poplačal z večnim plačilom. Žalujočima možema in otrokom ter ostalim žalujočim naše sožalje!

Dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« umrl v Jarenini. Dne 29. decembra smo pokopali 78 letnega Mihaela Šabeder iz Vukovskega dola. Ker je bil umrl dolga leta naročnik »Slov. gospodarja«, zato se ga spominimo s par besedami. Mož je bil stara korenina, kakor jih je danes žal le malo. Skozinskož pošten, delaven kot čebela, globoko veren, z eno besedo, mož na svojem mestu. Kot reven viničar si je s pridnostjo ustvaril lep dom v Vajgnu, kjer je pridno obdeloval svoj vinograd. Vzgojil je šest otrok, ki so vsi dobro preskrbljeni. Sin Ivan je ugleden posestnik v Gačniku, sin Franc je v službi pri davčni upravi v Mariboru, sin Rudolf je železničar, ena hčerka je posestnica, a ena je žena železničarja v Mariboru, medtem ko je sin Jožef posestnik v Vukovskem dolu, kjer je rajni Miha tudi umrl. Kako je bil od vseh Jareninčanov spoštovan, je pričal njegov pogreb, ki se ga je udeležilo veliko število župljanov. Poštenemu in vernemu možu želimo, da bi užival večno plačilo v nebesih, njegovim otrokom in vsem svojcem pa naše sožalje!

Dobrega očeta so pokopali pri Sv. Trojici v Sl. Goricah. Dne 22. decembra je umrl Jakob Šalamun v 78. letu starosti. Pokojni je bil šest let vdovec in je zadnje ure preživel pri svoji najmlajši hčerki v občini Osek, kjer je z zgledno pridnostjo dolgo let izvrševal poklic kovaškega mojstra. V zglede drugim slovenskim družinam moramo pripomniti, da je bil rajni oče 14 otrok, od katerih jih deset še živi in si v Nemčiji, Franciji in Zagrebu služijo vsakdanji kruh. Radi težkih mednarodnih razmer se vsi otroci niso mogli udeležiti pogreba, kar jim le zvečuje žalost, ki jo občutijo ob izgubi dobrega očeta. Prizadeti družini izrekamo sožalje, rajnemu očetu pa želimo, da počiva v božjem miru!

Ljuba mama, ni te več... To žalostno resnico je doživela dobra družina Felicijan v Grajenščaku, ker ji je božja poslanka ugrabila blago mamico. V onih dneh, ko so razcvetele kri-

Nemška in italijanska komisija preizkušata nove iznajdbe glede vožnje tankov preko ovir

V njih je prostora za osem oseb v ležečem stanju ali za 22 lažje ranjenih vojakov. Med vožnjo skrbe izsolani sanitejci za ranjence. Da je ta letala takoj lahko spoznati, so povsem belo pobarvana, na krilih imajo velike rdeče križe. Doslej so taka letala rešila življenje več tisočim ranjencem, pišejo nemški listi. Nagla odprema ranjencev je zelo važna, posebno pri onih, ki so ranjeni v trebuh ali čreva. Že med vožnjo so jim nudili pomoč, po štirih urah so bili v bolnišnici že operirani.

Najdaljša cesta na evropskem severu. Norveška je tista dežela, ki se danes lahko ponaša s tem, da ima najdaljšo cesto v vsej severni Evropi. Cesta je speljana med Mosjenom in Kirkenesom ob obali Barent-

glavo in drobnimi, ostrimi očmi. Ljudje so mu rekali: Migeec, ker je migal zdaj z uhlji, zdaj s prsti, zdaj z nosom, miren še v spanju ni znal biti. S pravim imenom se je pisal Jaka Hudopisk. Pravega dela ta človek ni imel. Nabiral je smolo, kahal razne »čudodelne« masti, prodajal je zdravilne rože in koreninice, zraven pa barantal z divjimi lovcem in jim spravljal njih plen v denar. Zaslužil pa je tudi s svojimi coprnijami in spretnostmi, ki jih je radovednim ljudem kazal. Tudi danes je »copral«.

»Vsak en dinar mi dajte pa vam povem vse karte po vrsti, ne da bi katero pogledal,« je dejal s svojim hretljivim glasom, pri tem pa mešal karte.

Od vseh strani so prileteli dinarji. Migeec jih je spravil, karte še enkrat premešal in si jih položil na svojo štirioglasto glavo pa jel eno za drugo snemati in, ne da bi jih kaj pogledal, je vsako prav pogodil. Pri stranski mizi pa, precej daleč od te družbe, je slonel Judež pred kozarčkom žganja, kakor da je z vsem svetom skregan in kakor da se za nikogar ne menil. V resnici pa je dajal »coprniku« z nogami, z rokami in s pipico v ustih skrivna znamenja, po katerih je »Migeec« lahko uganil, katero karto si je na glavi vzdignil.

»A, to ni nič, saj to smo že tolikokrat videli, da nam ni kaj novega,« se je obregnil eden od gledalcev. »Na, tu imaš dvodinarski denar, udari ga skozi mizo, če moreš!«

Coprnik se je s kazalcem potrkal po glavi — zabobnelo je kakor iz prazne skrinje — in se je zarežal:

»Hehehehe, moj kralj Škorpion je velik gospod. Za ušiva dva dinarja ti ne bo copral.«

»Na, kovača! Udari ga skozi mizo!«

»Hehehehe, za deset dinarjev se moj kralj Škorpion ne da priklicati. Jaz sem mislil, da ste gruntarski pobje in ne bajtarji. Ali pa morda gruntarski tudi že samo dinarje prešteвате?«

»Hudirja!« se je zadril Nadvornikov Peter, županov sin, postaven, prevzetan fant. »Tu imaš!«

Zagnal je dvajsetak po mizi.

»Hehehehe — ta prav poje — na tako cingljanje se bo kralj Škorpion zbudil, da.«

Coprnik je urno povil kozarec s papirjem, ga poveznil na dvajsetak, po bliskovito, je zamahnil in velel: »Hokus pokus okulorum — reks eks!«, udaril z desnico po papirju — tenko je zacingljalo — v tem hipu pa je že potegnil kozarec z dvajsetakom izpod mize. Pomuzal se je in vtaknil denar v žep, gledalci pa so zijali vanj z odprtimi usti.

»Hoho, zdaj bi mi pa radi tudi videli tistega tvojega kralja Škorpiona, ki take čudeže dela,« se je zadril županov sin.

»Hehehehe, seveda ga boste videli, seveda — ne le enega, štiri kralje boste videli. Na, potegni!«